

Economic Policy Reforms
Going for Growth – 2008 Edition

Summary in Slovak

Reformy hospodárskej politiky
Cesta k rastu – vydanie 2008

Zhrnutie v slovenčine

HDP nie je ekvivalentom prosperity. Avšak vysoká produktivita a zamestnanosť prispievajú k prosperite, priamo aj nepriamo, a to poskytovaním prostriedkov, ktoré je možné použiť na iné činnosti zvyšujúce prosperitu. Preto je dôležité, aby vládne politiky neboli prekážkami produktivity a zamestnanosti, okrem prípadov, keď je to možné odôvodniť s odkazom na iné aspekty prosperity.

Vydanie štúdie Cesta k rastu z roku 2007 predstavilo päť štrukturálnych politických priorít pre každú krajinu OECD a Európsku úniu na odstránenie nedostatkov z hľadiska produktivity alebo zamestnanosti. Aktuálne vydanie sa zaoberá pokrokom pri uplatňovaní týchto priorít. V závislosti od pohľadu môžeme prísť k záveru, že pohár je buď poloplný, alebo poloprázdny. Jeden rok nie je dlhá doba v štrukturálnom politickom rozhodovaní a v tomto svetle sa pokrok v takmer dvoch tretinách politických priorít na rok 2007 môže javiť ako celkom slušný úspech. Niektoré z týchto pokrokov však nie sú veľmi hmatateľné, pričom pokrok v ťaživejších politických oblastiach, napríklad regulácia pracovného trhu, bol oveľa pomalší. Taktiež sa môže javiť, že stúpajúca hospodárska aktivita poskytla priaznivé východisko na reformu znížením príslušných nákladov na prispôbenie. Avšak ako bolo spomenuté v minulom vydaní, dobré časy mohli taktiež otupiť vnímanie naliehavosti reforiem.

Aktuálne vydanie obsahuje päť špeciálnych kapitol, ktoré sa zaoberajú konkrétnymi politikami a faktormi, ktoré majú vplyv na zamestnanosť a produktivitu.

Pokiaľ ide o zamestnanosť, štúdiá Cesta k rastu sa doteraz sústreďovala na počet pracujúcich osôb, pričom sa kládol menší dôraz na to, koľko hodín pracujú. Jedna zo špeciálnych kapitol sa pokúša napraviť rovnováhu študovaním faktorov, ktoré vysvetľujú široký kontrast a v niektorých prípadoch rozbiehavé trendy v pracovnom čase v rámci krajín.

Štúdiá predstavuje novú, medzinárodne porovnateľnejšiu skupinu údajov o pracovnom čase, ktorá potvrdzuje široko diskutovaný štylizovaný fakt, ročný pracovný čas v USA je značne dlhší než v Európe. Rozdiel sa šplhá až k 15 %, pričom polovica je spôsobená väčším počtom pracovných dní v roku a zvyšok vyšším počtom hodín za týždeň. Rozdiely v priemernom týždennom pracovnom čase sa týkajú zväčša žien a analýza preukazuje, že sú značne ovplyvnené hraničnými daňovými sadzbami. Štúdiá taktiež identifikuje niekoľko iných politických faktorov, ktoré majú vplyv na pracovný čas, vrátane predpisov o pracovnom čase. Pri uvažovaní nad politikami je však potrebné si uvedomovať oba rozmery zamestnanosti – čas aj počet zamestnancov. Je pravda, že politiky, ktoré vedú k zníženiu účasti pracovných síl zo strany niektorých skupín, ktoré spravidla pracujú menej hodín, budú mať tendenciu zvyšovať priemerný pracovný čas, ale to nie je pre ne žiaduce.

Akumulácia ľudského kapitálu je dôležitým motorom hospodárskeho rastu. Dve špeciálne kapitoly predstavujú analýzu uskutočnenú v spolupráci s riaditeľstvom OECD pre vzdelávanie o investíciách do vzdelania na primárnej, sekundárnej a terciárnej úrovni. Predchádzajúca štúdiá používa skóre PISA na stanovenie hodnotenia efektivity školských systémov ako celkov, ako aj pre jednotlivé školy. Výsledky poukazujú na značný nárast efektivity zo strany škôl v jednotlivých krajinách, ktoré sa doťahujú na najlepší národný výkon, a zo strany národných školských systémov, ktoré sa doťahujú na najlepší medzinárodný výkon. Celková hospodárska aktivita prispieva prostredníctvom vyššej produktivity a zamestnanosti lepšie vzdelaných mladých ľudí a/alebo prostredníctvom úspor nákladov a príslušne nižších daní. Štúdiá taktiež identifikuje niektoré politické nastavenia, ktoré podľa všetkého podporujú efektivitu a ktoré sa týkajú používateľského výberu, riadiacej autonómie a zodpovednosti, efektívnej veľkosti škôl a vyhýbanie sa skorému deleniu podľa prospechu.

Kapitola o terciárnom vzdelávaní predstavuje odhady príslušnej súkromnej návratnosti, ktorá sa zdá byť jednou z hnacích síl investícií do terciárneho vzdelávania. Vo väčšine krajín sú odhadované návratnosti vysoké v porovnaní s návratnosťami iných typov investícií, avšak existujú značné rozdiely v rámci krajín. Spoločná existencia vysokej návratnosti a v niektorých prípadoch, relatívne nízkych mier dokončenia, môže signalizovať že potenciálni študenti sú brzdení obmedzeniami likvidity a obavami z rizík. A naozaj, príjem študentov a dostupnosť likvidných finančných prostriedkov sa ukázali ako ďalší dôležitý rozhodujúci faktor investovania do terciárneho vzdelávania. Tretím dôležitým faktorom je pružnosť a rozsah inovácií vzdelávacích inštitúcií. Okrem týchto zistení je však potrebné, aby politické nastavenia v oblasti terciárneho vzdelávania zohľadňovali tlaky na verejné financie, zvýšenú medzinárodnú mobilitu absolventov a želanie znížiť podporu, ktorá prináša úžitok najmä bohatšej časti obyvateľstva. Táto kombinácia faktorov smeruje k politikám, ktoré poskytujú lepšiu autonómiu a zodpovednosť pre jednotlivé inštitúcie, väčšiu rolu pre študentov vo financovaní školného a opatrenia na zjednodušenie obmedzení likvidity a na zníženie rizikovosti investovania do terciárneho vzdelávania.

Dve kapitoly sa zaoberajú rolou vonkajšej otvorenosti pri podpore hospodárskej činnosti. Kapitola o hospodárskej geografii odhaľuje, že vzdialenosť je ešte stále hlavným určujúcim faktorom správania v medzinárodnom obchode. A naozaj, obchod krajín ďalej od centier hospodárskej činnosti je menší ako v prípade krajín, ktoré sa nachádzajú bližšie. Výsledkom je, že vzdialenejšie krajiny majú menší úžitok z výhod, ktoré vyplývajú z obchodu vo forme väčšej špecializácie, využívania úspor z rozsahu a konkurenčných tlakov. Účinky na HDP sú potenciálne veľké.

Táto kapitola taktiež obsahuje analýzu úlohy prírodných zdrojov a preukazuje, že krajiny OECD bohaté na zdroje majú sklon k vyššiemu HDP. Toto zistenie je v kontraste s výsledkami, ktoré naznačujú, že dotácie na prostriedky môže byť prekliatím pre rozvojové krajiny, čo môže odrážať fakt, že krajiny OECD vo všeobecnosti majú silnejšie riadiace štruktúry. Úlohu, ktorú zohráva vzdialenosť a dotácie na prostriedky, je potrebné mať na pamäti pri porovnávaní hospodárskej výkonnosti v rámci krajín. Niektoré krajiny sú v jednoduchšej situácii ako iné. Avšak skutočnosť, či krajina patrí medzi zvýhodnené alebo znevýhodnené, by nemala slúžiť ako ospravedlnenie pre nevhodné politiky a analýza v skutočnosti nenachádza dôkaz, že politické priority štúdie Cesta k rastu sú ovplyvnené vzdialenosťou alebo dotáciami na zdroje.

Druhá kapitola o otvorenosti založená na analýze riaditeľstva OECD pre obchod a poľnohospodárstvo skúma úlohu regulácie vnútorných trhov pre obchodovanie so službami. Nie je prekvapením zistenie, že reštriktívna regulácia obmedzuje obchodovanie so službami. Toky obchodovania so službami medzi dvomi krajinami sú menšie, ak ich regulačné štruktúry sú veľmi rozdielne. Štúdia odhaduje, že ak by krajiny zosúlادili predpisy na najmenej reštriktívnu úroveň v OECD, obchodovanie so službami by sa mohlo v priemere takmer zdvojnásobiť. Ako v prípade obchodovania s tovarmi, väčší objem obchodovania so službami by znamenal vyššie HDP.

Analýza v špeciálnych kapitolách tohto vydania prispieva k rozvoju analytickej základne na identifikáciu politických priorít v budúcich vydaniach štúdie Cesta k rastu. V konečnom dôsledku, spoľahlivé politické rady musia byť založené na čo najspoľahlivejšej a najkomplexnejšej analýze.

© OECD 2008

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop/

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights/

